

Tillfälliga bestämmelser om viss smittbärrpenning med anledning av covid-19 (S2020/05402/SF)

Sammanfattning

Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) svarade den 3 juni 2020 på remissen "Tillfälliga bestämmelser om förebyggande sjukpenning med anledning av sjukdom covid-19" (S2020-04874/SF). ISF vidhåller i relevanta delar de synpunkter som lämnades i det svaret.

I övrigt kan ISF varken tillstyrka eller avstyrka förslaget. Vi utvecklar våra synpunkter nedan.

Bestämmelser

5 § andra stycket 3

Bestämmelsen avser smittbärrpenning vid personlig assistans och närståendepenning. När det gäller personlig assistans finns en kvantitativ gräns om 80 timmar på en kalendermånad, vilket motsvarar ungefär en halvtidstjänst.

När det gäller närståendepenning saknas dock en sådan kvantitativ gräns i den aktuella bestämmelsen. Närståendepenning utgår med en fjärdedel, en halv, tre fjärdedelar eller hel förmån.

Det framgår inte klart vilket skälet är för att ha ett sådant kvantitativt krav i fråga om personlig assistans men inte i fråga om närståendepenning.

6 §

Bestämmelserna är endast tänkta att omfatta närstående som lever i hushållsgemenskap. Genom den aktuella definitionen exkluderas personer som har en nära relation men som inte har en gemensam bostad; exempelvis sörbos eller närstående som har bostad nära personen i riskgrupp, men som inte delar bostad. Inte heller inkluderas personer som har hushållsgemenskap med personen i riskgrupp men utan att ha en närståenderelation.

Avgränsningen avseende personer i hushållsgemenskap kan ifrågasättas eftersom detta medför lika stora risker i smitthänseende som om de vore att betrakta som närstående. Även avgränsningen avseende personer i nära relation kan ifrågasättas bland annat med hänsyn till rätten till familjeliv och nya familjekonstellationer.

7 §

Bestämmelsens andra mening innehåller ett *också* vilket kan uppfattas som att det kan röra sig om en och samma person som arbetar som personlig assistent och får närståendepenning och som en följd av det kan få smittbärrpenning. En alternativ skrivning skulle kunna vara följande.

Smittbärrpenning enligt 5 § lämnas för den tid som den försäkrade skulle ha förvärvat arbetat utöver den tid som han eller hon arbetar som personlig assistent eller vårdar den närstående enligt 47 kap. socialförsäkringsbalken (SFB).

16 §

Ansökan om smittbärrpenning ska undertecknas på heder och samvete. De uppgifter som ska lämnas i ansökan framgår i bestämmelsens andra stycke. Där framgår inte att sökanden måste ange andra nödvändiga förutsättningar för att vara ersättningsberättigad, som exempelvis relation till den närstående. Äktenskap och annat släktskap framgår av offentliga register. För att i rättslig mening betraktas som sambo krävs att ett äktenskapsliknande förhållande föreligger. Även sådana uppgifter bör lämnas i ansökan samt intygas på heder och samvete.

I bestämmelsens sista mening framgår att sökanden ska lämna uppgifter om att vård har skett i enlighet med 5 § tredje stycket. I 5 § tredje stycket framgår att smittbärrpenning inte lämnas till den som är personlig assistent för tid när assistansersättning inte lämnas enligt 51 kap. 5 § SFB (dvs. när sjukvårdande insatser ges eller när den närstående får sluten vård vid vårdinrättning). Det framstår som oklart vad som avses med att vård sker enligt 5 § tredje stycket. En alternativ skrivning kan vara att uppgift ska lämnas om att sådana förhållanden som avses i 5 § tredje stycket inte föreligger.

Författningskommentar

Bestämmelserna ska träda i kraft om två veckor. Pandemin har skapat en unik samhällssituation vilket får till följd att myndigheter behöver anpassa sig till nya faktiska omständigheter och regelverk med mycket kort varsel. För att underlätta för myndigheterna vore en mer utvecklad författningskommentar önskvärd.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Eva-Lo Ighe. Utredaren Hanna Forsell har varit föredragande. I beredningen har också utredaren Louise Grönqvist deltagit. Vid den slutliga handläggningen har enhetschefen Ola Leijon och chefsjuristen Anna Samuelsson deltagit.

Eva-Lo Ighe

Hanna Forsell